

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

351

Na osnovu člana IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 10. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 13. juna 2007. godine, i na 7. sjednici Doma naroda, održanoj 30. jula 2007. godine, usvojila je

OKVIRNI ZAKON

**O VISOKOM OBRAZOVANJU
U BOSNI I HERCEGOVINI**

DIO I. OPĆE ODREDBE

1. Cilj Zakona

Član 1.

Zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđuje se: organizacija visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, odgovornost nadležnih vlasti u ovoj oblasti, ustanovljavaju tijela za provođenje zakona i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, te način osiguravanja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja.

Član 2.

S ciljem reforme visokog obrazovanja, ovaj Zakon ustanovljava osnovne principe i standarde za sticanje visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, u skladu s relevantnim odredbama Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (ETS No. 5, 1950.) i njenih protokola, Preporukom Komiteta ministara Vijeća Evrope o priznavanju i ocjeni kvaliteta privatnih visokoškolskih ustanova [R(97)1], Preporukom o pristupu visokom obrazovanju [R(98)3] i Preporukom o istraživačkom zadatku univerziteta [R(2000)8] i drugim relevantnim principima međunarodno priznatih pravnih instrumenata čija je država ugovornica i Bosna i Hercegovina, te u skladu s Konvencijom Vijeća Evrope/UNESCO-a o

priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskoj regiji (ETS No. 165, 1997.).

Bosna i Hercegovina prihvata evropske strateške ciljeve u oblasti visokog obrazovanja izražene u Deklaraciji evropskih ministara visokog obrazovanja iz Bolonje (1999.), kao i kasniji razvoj ovog koncepta.

Visoko obrazovanje je djelatnost od posebnog interesa za Bosnu i Hercegovinu.

2. Visoko obrazovanje: ciljevi i značaj

Član 3.

Ciljevi visokog obrazovanja su:

- ustanovljavati, razvijati, štiti i prenositi znanje i sposobnosti kroz nastavu i naučnoistraživački rad i time doprinosti razvoju sposobnosti pojedinaca i društva, i
- pružiti mogućnost građanima da, u skladu s propisima, uživaju korist visokog obrazovanja cijeli život.

Član 4.

U smislu ovog Zakona, termin "visoko obrazovanje" znači obrazovanje nakon srednje škole koje vodi do međunarodno priznatog stepena visokog obrazovanja.

Visoko obrazovanje zasniva se na:

- akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji univerziteta;
- otvorenosti univerziteta prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici;
- nedjeljivosti nastavnog rada i naučnog istraživanja, odnosno umjetničkog stvaralaštva;
- uvažavanju evropskih humanističkih i demokratskih vrijednosti, te usklađivanju s evropskim sistemom visokog obrazovanja;
- poštivanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- konceptu cjeloživotnog obrazovanja;

- interakciji s društvenom zajednicom i obavezi univerziteta da razviju društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice.

3. Ciklusi u visokom obrazovanju i evropski sistem prijenosa bodova (u daljnjem tekstu međunarodna oznaka: ECTS)

Član 5.

Visoko obrazovanje organizira se u tri ciklusa:

- prvi ciklus vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija [the degree of Bachelor] ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovnog studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje sa najmanje 180 odnosno 240 ECTS bodova,
- drugi ciklus vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru s prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova, i
- treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.

Jedan semestar studija nosi 30 ECTS bodova u svakom ciklusu.

Iz odredbi stava 1. ovog člana izuzima se studij medicinske grupe nauka u prvom ciklusu koji se vrednuje do 360 ECTS bodova.

4. Pravo na akademsku titulu i zvanje

Član 6.

Završetkom stepena prvog ciklusa stiče se pravo na određenu akademsku titulu, odnosno stručno zvanje u određenoj oblasti koje je definirano Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja.

Završetkom stepena drugog ciklusa stiče se akademska titula i zvanje magistra za određenu oblast, što je definirano Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja.

Završetkom stepena trećeg ciklusa stiče se akademska titula i naučno zvanje doktora nauka za određenu oblast što je definirano Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja.

Osim zvanja koja se dodjeljuju *honoris causa* (počasni doktorat nauka), ne mogu se dodjeljivati nikakva druga zvanja koja nisu predviđena ovim Zakonom, odnosno Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te sticanju naučnih i stručnih zvanja.

DIO II. VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

1. Pristup visokom obrazovanju

Član 7.

Pristup visokom obrazovanju imaju svi oni koji su završili četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini.

Visokom obrazovanju kojim se bave licencirane visokoškolske ustanove u Bosni i Hercegovini pristup neće biti ograničen, direktno ili indirektno, prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi, kao što su: spol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje, starosna dob ili neki drugi status.

Član 8.

Učenici koji su srednju školu završili u inozemstvu dokaz o završenoj školi, svjedočanstvo ili diplomu, podnose na ocjenu nadležnoj instituciji koja uzima u obzir kriterije i procedure za priznavanje stranih kvalifikacija, ustanovljene u skladu s principima Konvencije o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskoj regiji.

Priznat će se, u pravilu, svjedočanstvo ili diploma koji pokazuju nivo obrazovanja koji se suštinski ne razlikuje od obrazovanja u Bosni i Hercegovini i koji nosiocu daje pravo da se prijavi na univerzitet ili pristupi polaganju prijemnog ispita za univerzitet u datoj stranoj zemlji.

Član 9.

Visoko obrazovanje može se sticati redovno, vanredno, učenjem na daljinu, ili kombiniranjem ova tri načina studiranja, onako kako to predviđa statut visokoškolske ustanove.

2. Visokoškolske ustanove

Član 10.

Visokoškolske ustanove u Bosni i Hercegovini su univerziteti i visoke škole.

Termin "univerzitet":

- ograničen je na visokoškolske ustanove koje se bave i nastavnim i istraživačkim radom, koje nude akademske stepene sva tri ciklusa, sa ciljevima koji uključuju unapređenje znanja, misli i školstva u Bosni i Hercegovini, obrazovni, kulturni, društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine, promociju demokratskog građanskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada;

- odnosi se na visokoškolsku ustanovu koja realizira najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri naučne oblasti – prirodne nauke, tehničke nauke, biomedicina i zdravstvo, biotehničke nauke, društvene nauke i humanističke nauke.

Termin "visoka škola":

- ograničen je na visokoškolsku ustanovu koja je akreditirana za davanje diploma i stepena prvog ciklusa, sa ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvoj Bosne i Hercegovine i promociju demokratskog građanskog društva, te postizanja visokih standarda nastave i učenja;
- odnosi se na visokoškolsku ustanovu koja realizira najmanje jedan studijski program iz jedne naučne oblasti i ispunjava druge uvjete u skladu sa zakonom.

Član 11.

Ne može se uskratiti ili ograničiti sloboda visokoškolskim ustanovama da:

- inoviraju načine za sticanje visokog obrazovanja u okviru svojih licenci i
- nude studijske programe za sticanje vještina potrebnih ili korisnih za ostvarivanje ciljeva visokog obrazovanja.

3. Statut visokoškolske ustanove

Član 12.

Statut je osnovni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti ustanove.

Statut donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.

Statut svake visokoškolske ustanove mora biti usaglašen s ovim Zakonom.

4. Tijela univerziteta i visoke škole**Član 13.**

Tijela univerziteta su:

- upravni odbor,
- senat,
- rektor.

Univerzitet može imati organizacione jedinice, kao što su: fakulteti, akademije, visoke škole ili naučni instituti, koje izvode nastavni, naučnoistraživački i umjetnički rad u jednoj ili više obrazovnih i naučnih oblasti.

Organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica bliže se utvrđuju statutom univerziteta.

Tijela visoke škole su:

- upravni odbor,
- senat,
- direktor.

5. Upravni odbor**Član 14.**

Odgovornost za poslovanje licencirane javne visokoškolske ustanove nosi upravni odbor univerziteta ili visoke škole (u daljnjem tekstu: upravni odbor).

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom univerziteta, a naročito:

- daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove, te donosi opći akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- donosi odluku o osnivanju drugih pravnih lica, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- utvrđuje planove finansiranja i razvoja;
- donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove, na prijedlog senata visokoškolske ustanove;
- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora ili direktora u domenu finansijskog poslovanja;
- rješava pitanja odnosa sa osnivačem;
- odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- odlučuje o prigovoru zaposlenika na odluke tijela visokoškolske ustanove koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaj o poslovanju visokoškolske ustanove;
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove.

Član 15.

Upravni odbor ima između sedam i jedanaest članova od kojih najmanje jednu trećinu imenuje osnivač, a ostale imenuje senat te visokoškolske ustanove u skladu sa statutom.

Senat univerziteta imenuje i razrješava članove upravnog odbora na mandat od četiri godine, u javnoj i transparentnoj proceduri javnog konkursa.

6. Senat visokoškolske ustanove**Član 16.**

Odgovornost za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi ima senat kao najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja i studenata.

Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno:

- odlučuje o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
- donosi statut visokoškolske ustanove uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora;
- donosi opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- donosi nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, postdiplomskog i doktorskog studija;
- bira rektora i prorektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole;
- bira akademsko osoblje na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, odnosno naučnoistraživačkog vijeća organizacione jedinice;
- imenuje komisije u postupku sticanja doktorata nauka;
- dodjeljuje počasna zvanja *profesor emeritus* te počasni doktor nauka;
- daje inicijativu upravnom odboru za organiziranje i ukidanje fakulteta i drugih organizacionih jedinica na univerzitetu;
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonima i statutom visokoškolske ustanove.

Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacionih jedinica, kao i drugih tijela visokoškolske ustanove i predstavničkih tijela studenata.

Najmanje 15 % članova senata su studenti, predstavnici studenata iz svakog ciklusa.

Broj članova, sastav i način rada senata utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.

7. Rektor univerziteta i direktor visoke škole**Član 17.**

Univerzitetom rukovodi rektor, a visokom školom direktor, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara senatu, a u domenu poslovanja upravnom odboru.

Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
- organizira i rukovodi radom univerziteta, odnosno visoke škole i odgovoran je za zakonitost rada;
- donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- predlaže opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- predlaže tijelima visokoškolske ustanove mjere za unapređenje rada;

- predlaže upravnom odboru mjere za djelotvorno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- predlaže osnove planova rada i razvoja visokoškolske ustanove;
- predlaže upravnom odboru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta;
- izvršava odluke upravnog odbora i drugih tijela visokoškolske ustanove;
- odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
- naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana;
- učestvuje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 18.

Rektora javnog univerziteta bira senat na osnovu javnog konkursa.

Za rektora može biti izabran nastavnik u naučnonastavnom zvanju redovnog profesora koji ispunjava uvjete za to zvanje na univerzitetu na kojem se prijavljuje.

Direktora javne visoke škole bira senat na osnovu javnog konkursa.

Za direktora javne visoke škole može biti birano lice koje ispunjava uvjete za nastavnika te visoke škole.

Rektor, odnosno direktor bira se na mandat od četiri godine i može biti ponovo izabran.

8. Pravni subjektivitet i institucionalna autonomija

Član 19.

Osim ako zakonom nije drugačije propisano, svaka licencirana javna visokoškolska ustanova, bilo univerzitet ili visoka škola, ima puni pravni subjektivitet u vezi s onim pitanjima koja su predmet ovog Zakona, uključujući i ovlaštenja da:

- raspolaze i upravlja zemljištem i zgradama koje su u njenom vlasništvu, u skladu s primjenjivim zakonima;
- prima i upravlja sredstvima iz bilo kojeg zakonitog izvora;
- određuje i ubire školarinu i druge naknade u skladu sa zakonom;
- zapošljava osoblje;
- sklapa ugovore za robe i usluge;
- ustanovljava pravne odnose sa studentima;
- osniva komercijalna preduzeća za obrazovne i istraživačke svrhe;
- sklapa sporazume s drugim visokoškolskim institucijama u Bosni i Hercegovini i inozemstvu;
- sklapa ugovorne odnose s privrednim subjektima o javno-privatnom partnerstvu;
- ima druga ovlaštenja neophodna za djelotvorno obavljanje svojih funkcija.

Sva novčana sredstva dobivena iz budžeta, vlastiti prihodi, naplaćene školarine i novčana sredstva iz drugih izvora pripadaju visokoškolskoj ustanovi i troše se u skladu sa zakonom, statutom i usvojenim finansijskim planom.

Član 20.

Statut visokoškolske ustanove predviđa organizacionu strukturu unutar ustanove koju čine jedinice koje mogu biti fakulteti, instituti, centri, akademije ili škole.

S ciljem promocije i osiguranja integracije akademskog, finansijskog i prostornog planiranja i razvoja ustanove, godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Zakona, takve jedinice neće imati pravni subjektivitet nezavisno od ustanove. U prijelaznom periodu, od stupanja na snagu ovog Zakona, fakulteti koji već imaju status pravnog lica u skladu sa sadašnjim propisima mogu taj status zadržati, ali ne mogu stvarati finansijske obaveze van naznačenog prijelaznog perioda.

S ciljem promocije inicijative jedinica, statutom ustanove precizira se na koji način i u kojem omjeru jedinice imaju akademska i finansijska ovlaštenja i preuzimaju odgovornost unutar ustanove. Statutom se reguliraju pitanja u vezi s otvaranjem trezorskog podračuna organizacione jedinice, način nastupa organizacionih jedinica na tržištu, način raspolaganja novčanim sredstvima koja se ostvare na tržištu, donacijama ili na drugi način van budžetskog finansiranja.

Član 21.

Visokoškolske ustanove uživaju slobodu u nastavnom i naučnoistraživačkom radu u okviru svojih licenci, bez miješanja organa javne vlasti.

Posebnim zakonom reguliraju se pitanja naučnoistraživačkog rada.

Naučnoistraživački rad na visokoškolskim ustanovama može se sufinansirati iz sredstava budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH, u skladu s važećim propisima na državnom nivou.

Član 22.

Visokoškolske ustanove, u skladu s odredbama ovog Zakona, imaju pravo:

- izabrati svoja upravna i rukovodna tijela i odrediti im mandat;
- urediti svoje strukture i aktivnosti vlastitim pravilima u skladu s ovim Zakonom, drugim važećim zakonima i svojim statutima;
- izabrati nastavno i drugo osoblje;
- primati studente i odrediti metode nastave i provjere znanja studenata;
- samostalno razvijati i primjenjivati nastavne planove i programe i istraživačke projekte;
- u okviru raspoloživih finansijskih sredstava izabrati predmete koji će se predavati;
- na univerzitetima, dodjeljivati zvanja profesorima i drugom osoblju;
- odrediti kao službeni jezik, ili službene jezike, jedan ili više jezika konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.

Član 23.

Objekti licenciranih visokoškolskih ustanova su nepovredivi.

Bez odobrenja rektora univerziteta, direktora visoke škole ili lica koje su oni ovlastili, policija i drugi organi za gonjenje i sprečavanje krivičnih djela nemaju pristup univerzitetu ili visokoj školi.

Izuzetno, s ciljem sprečavanja krivičnog djela ili zaustavljanja izvršenja krivičnog djela mogu se preduzeti neophodne mjere, s tim da se o preduzetim radnjama odmah obavijesti uprava univerziteta, odnosno visoke škole.

9. Prava i obaveze akademskog osoblja

Član 24.

Svaka visokoškolska ustanova će u svoj statut ili ekvivalentni osnovni dokument unijeti i to da akademsko osoblje uživa slobodu, u okviru zakona, da ispituje i testira stečeno znanje i da nudi nove ideje i kontroverzna ili nepopularna mišljenja, a da se time ne izlaže opasnosti od gubitka zaposlenja ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživa.

Pravo akademskog osoblja visokoškolskih ustanova na slobodu govora može biti ograničeno samo zakonom.

Član 25.

Statut svake javne visokoškolske ustanove i osnovni dokument svake privatne visokoškolske ustanove, kao uvjet za akreditaciju, sadrži i odredbe koje:

- osiguravaju osoblju slobodu organiziranja i okupljanja u skladu sa zakonom;
- štite osoblje od diskriminacije prema bilo kojoj osnovi, kao što su: spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status.

Član 26.

Akademsko osoblje visokoškolskih ustanova ima pravo objavljivati rezultate svog istraživačkog rada, u skladu s pravilima koje univerzitet ima u vezi s korištenjem prava na intelektualnu imovinu u korist univerziteta i poštujući prava trećih lica.

10. Akademska zvanja

Član 27.

Visokoškolske ustanove dodjeljuju akademska zvanja, koja mogu biti nastavna, naučnonastavna ili umjetnička.

Univerzitet dodjeljuje naučnonastavna i umjetnička zvanja, i to:

- redovni profesor
- vanredni profesor
- docent
- lektor
- viši asistent
- asistent.

Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:

- profesor visoke škole
- predavač visoke škole
- asistent.

11. Izbor akademskog osoblja

Član 28.

Minimalni uvjeti za izbor akademskog osoblja u naučnonastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- asistent: odgovarajući univerzitetski stepen sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- viši asistent: stepen drugog ciklusa (magisterij);
- lektor: stepen drugog ciklusa (magisterij);
- docent: naučni stepen doktora u datoj oblasti, najmanje tri naučna rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti;
- vanredni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, te najmanje pet naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga i originalni stručni uspjeh kao što je projekt, patent ili originalni metod, sve nakon izbora u zvanje docenta, mentorstvo kandidata za stepen drugog ciklusa;
- redovni profesor: proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon sticanja zvanja vanrednog profesora, te uspješno mentorstvo kandidata za stepen drugog i trećeg ciklusa.

Član 29.

Minimalni uvjeti za izbor u umjetničkonastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na univerzitetu, ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterij, su:

- asistent: završen stepen prvog ciklusa, s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- viši asistent: završen stepen drugog ciklusa, odnosno stepen prvog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva;
- docent: završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu;
- vanredni profesor: završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu;
- redovni profesor: završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra.

Član 30.

Minimalni uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su:

- asistent: završen stepen prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- predavač visoke škole: završen stepen drugog ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
- profesor visoke škole: završen stepen trećeg ciklusa i pokazana nastavna sposobnost.

Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju zvanja redovnog profesora, vanrednog profesora i docenta birana na univerzitetima.

Član 31.

Minimalni uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:

- asistent: završen stepen prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5.
- predavač visoke škole: završen stepen najmanje prvog ciklusa, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.
- profesor visoke škole: završen stepen prvog ciklusa, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.

Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju izbor na umjetničkonastavnim predmetima na univerzitetima.

Član 32.

Prilikom izbora u isto ili više zvanje uzimaju se u obzir samo objavljeni radovi, knjige i rezultati vlastitih istraživanja u primjeni, projekti, te mentorstva, odnosno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva u vremenu od posljednjeg izbora.

Član 33.

Period na koji se bira akademsko osoblje na univerzitetu je:

- asistent na period od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
- viši asistent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora isključivo ako postigne stepen trećeg ciklusa;
- lektor na period od pet godina bez mogućnosti reizbora;
- docent na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;
- vanredni profesor na period od šest godina s mogućnošću ponovnog izbora;
- redovni profesor trajno.

Redovni profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:

- asistent na period od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
- predavač visoke škole na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;
- profesor visoke škole trajno.

Akademsko osoblje zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom na određeno vrijeme, i to na period na koji je izabran. Nakon isteka tog perioda visokoškolska ustanova dužna je zaključiti novi ugovor o radu sa svakim članom akademskog osoblja koji je izabran u isto ili više akademsko zvanje.

Član 34.

Izbor akademskog osoblja se u svim slučajevima vrši javnim konkursom, u skladu s kriterijima određenim zakonom, statutom visokoškolske ustanove i općeprihvaćenim standardima u datoj struci.

Član 35.

Zaštita prava akademskog i drugog osoblja visokoškolskih ustanova ostvaruje se u skladu sa statutom i drugim aktima visokoškolske ustanove. Protiv konačne odluke visokoškolske ustanove može se pokrenuti spor pred nadležnim sudom.

12. Prava i obaveze studenata

Član 36.

Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu stupaju u ugovorni odnos s tom ustanovom.

Studenti imaju sljedeća prava, koja mogu biti dodatno razrađena u statutu ustanove:

- prisustvovati svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave organiziranim u okviru njihovih predmeta u skladu s njihovim položajem i zavisno od mogućnosti i drugih oblika organizirane nastave;
- koristiti biblioteke i druge usluge za studente, koji se nalaze u ustanovi;
- učestvovati na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim i drugim tijelima ustanovljenim u skladu sa statutom ustanove, i
- pravo na priznavanje i prijenos bodova između akreditiranih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini.

Član 37.

Studenti upisani na univerzitet ili visoku školu obavezni su:

- pridržavati se pravila koje je uspostavila ustanova;
- ukazivati dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata;
- ukazivati dužnu i punu pažnju svom studiju i učestvovati u akademskim aktivnostima.

Član 38.

Statut ili ekvivalentni osnovni dokument svake visokoškolske ustanove sadrži odredbe koje:

- osiguravaju slobodu studenatima da, u skladu sa zakonom, ispituju i testiraju stečena znanja i da nude nove ideje te kontroverzna i nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u ustanovi uživaju;
- osiguravaju studentima, u skladu sa zakonom, slobodu govora, organizacije i okupljanja;
- štite studente od diskriminacije prema bilo kojem osnovu, kao što su: spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status;
- pružaju pravične i nepristrasne mehanizme rješavanja disciplinskih pitanja koja se tiču studenata.

Član 39.

Studenti imaju pravo iznijeti svoja viđenja u pogledu kvaliteta nastave ili drugih usluga ustanove, a statut sadrži odredbe za pravično rješavanje takvih pritužbi.

Okolnosti pod kojima studenti mogu biti ispisani iz akademskih ili disciplinskih razloga, kao i žalbene procedure, razrađene su statutom ustanove.

Studenti imaju pravo osporiti pred nadležnim sudom sve konačne odluke visokoškolske ustanove iz stava 2. ovog člana koje se na njih odnose.

Član 40.

Statut ili drugi osnovni dokument visokoškolske ustanove predviđa uspostavu studentskog predstavničkog tijela.

Predstavničko tijelo zastupa interese studenata i daje doprinos društvenim, kulturnim, akademskim ili fizičko-rekreativnim potrebama studenata, na osnovu demokratskih principa i u skladu sa zakonom.

Studentska predstavnička tijela mogu osnovati asocijaciju studentskih predstavničkih tijela u Bosni i Hercegovini, putem kojih se ostvaruje članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

Član 41.

Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i dobivanjem stepena za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obaveze studenta.

Status redovnog studenta može prestati i ako visokoškolska ustanova izrekne takvu disciplinsku mjeru. Status redovnog studenta prestaje i kada redovni student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uvjete za upis u višu godinu studija.

DIO III. INSTITUCIJE U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

1. Ministarstvo civilnih poslova BiH

Član 42.

Ministarstvo civilnih poslova BiH odgovorno je za provođenje ovog Zakona i za:

- koordinaciju i razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, uz konsultacije s drugim nadležnim ministarstvima;
- promociju integracije nastavnog i istraživačkog rada i stimulaciju istraživačkih programa na univerzitetima;
- promociju mobilnosti studenata i osoblja u oblasti visokog obrazovanja u Evropi i u svijetu;
- promociju veza između visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i visokoškolskih ustanova u regiji i u svijetu;
- promociju jednakih mogućnosti pristupa visokom obrazovanju, stručnom razvoju i obuci, cjeloživotnom učenju i svim drugim aspektima visokog obrazovanja;
- podržavanje i podsticanje jačih veza između sektora visokog obrazovanja, industrije, privrede i društva.

2. Rektorska konferencija Bosne i Hercegovine

Član 43.

Sporazumom univerziteta uspostavlja se Rektorska konferencija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Rektorska konferencija).

Rektorska konferencija utvrđuje i zastupa zajedničke interese univerziteta u Bosni i Hercegovini, te ostvaruje saradnju sa institucijama u oblasti obrazovanja u Bosni i Hercegovini.

Punopravni članovi Rektorske konferencije mogu biti rektori licenciranih i akreditiranih univerziteta u Bosni i Hercegovini.

Rektorska konferencija finansira se iz doprinosa članova Rektorske konferencije, te drugih prihoda koje ostvari.

Rektorska konferencija djeluje i kao savjetodavno tijelo za provođenje reforme visokog obrazovanja.

Rektorska konferencija odluke donosi konsenzusom.

3. Centar za informiranje i priznavanje dokumenata

Član 44.

Ovim Zakonom osniva se Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: CIP).

CIP je samostalna upravna organizacija, a nadležan je za informiranje i poslove priznavanja u oblasti visokog obrazovanja u okviru Konvencije o priznavanju diploma u visokom obrazovanju (u daljnjem tekstu: Lisabonska konvencija).

Član 45.

CIP je nadležan za:

- informiranje i priznavanje u oblasti visokog obrazovanja;
- koordiniranje i međunarodnu razmjenu akademskog osoblja, studenata i programa u oblasti visokog obrazovanja;
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim projektima u oblasti visokog obrazovanja iz svoje nadležnosti;
- kroz međunarodne mreže centara za informacije (mreže ENIC/NARIC) pruža informacije visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini u vezi sa stranim visokoškolskim ustanovama i programima kao osnov za priznavanje stepena i diploma za dalje školovanje na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini i predstavlja Bosnu i Hercegovinu u tim mrežama;
- daje obavještenje i mišljenje o stranim stepenima i diplomama u Bosni i Hercegovini s ciljem nastavka školovanja na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini;
- daje savjete i informacije o pitanjima iz svog djelokruga stranama sa zakonitim interesom;
- u skladu s Lisabonskom konvencijom i njenim pratećim dokumentima, donosi preporuke ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH o priznavanju diploma stečenih van Bosne i Hercegovine s ciljem zaposlenja, nastavka obrazovanja i ostvarivanja drugih prava koja proističu iz stečene kvalifikacije.

Član 46.

Rad CIP-a uređuje se statutom.

Saglasnost na statut CIP-a daje Vijeće ministara BiH.

CIP-om rukovodi direktor kojeg, nakon provedenog javnog konkursa, imenuje Upravni odbor CIP-a. Direktor se imenuje na mandat od četiri godine.

CIP-om upravlja upravni odbor koji ima sedam članova. Vijeće ministara BiH bira Upravni odbor poslije provedenog javnog konkursa na bazi pariteta. U Upravni odbor biraju se po dva predstavnika iz svakog konstitutivnog naroda i jedan predstavnik nacionalnih manjina.

Članovi Upravnog odbora CIP-a biraju se na mandat od tri godine s mogućnošću reizbora, pod uvjetom da se inicijalno imenovanje provede u fazama, tako da svake godine jedna trećina članova bude reizborna ili ponovo imenovana.

Upravni odbor odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova pod uvjetom da takvu većinu čini po jedan glas predstavnika svakog konstitutivnog naroda.

CIP se finansira iz budžeta institucija BiH.

4. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta

Član 47.

Ovim Zakonom osniva se Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljnjem tekstu: Agencija).

Agencija je samostalna upravna organizacija.

Član 48.

Agencija je nadležna za:

- utvrđivanje jasnih, transparentnih i pristupačnih kriterija za akreditaciju visokoškolskih ustanova i donošenje normi kojima se određuju minimalni standardi u oblasti visokog obrazovanja;
- utvrđivanje kriterija za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova;
- davanje preporuka o kriterijima i standardima ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH za osnivanje i zatvaranje visokoškolskih ustanova, te za prestrukturiranje studijskih programa;
- davanje preporuka o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa;
- davanje preporuke o najnižim školarinama za sve studente na akreditiranim visokoškolskim ustanovama, s ciljem usklađivanja najnižih školarina na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine;
- davanje savjeta o politici rada i razvoja ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH;
- davanje savjeta i informacija o pitanjima iz svoje nadležnosti zainteresiranim strankama;
- utvrđivanje standarda kvaliteta, analizu kvaliteta, davanje preporuka za otklanjanje nedostataka kvalitete studija i visokoškolskih ustanova;
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama za kvalitet u visokom obrazovanju;
- predlaganje općih smjernica i kriterija na osnovu kojih se iz budžeta institucija BiH mogu dodjeljivati sredstva visokoškolskim ustanovama za naučnoistraživački rad;
- donošenje pravilnika i drugih akata iz svoje nadležnosti.

4.1. Akreditacija visokoškolskih ustanova

Član 49.

U oblasti akreditacije, Agencija je nadležna za:

- raspisivanje javnog konkursa za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa (u daljnjem tekstu: stručnjaci);
- osnivanje komisije za utvrđivanje liste stručnjaka koji zadovoljavaju kriterije iz člana 48. alineja 2. ovog Zakona. Komisija ima pet članova, a čini je po jedan predstavnik Rektorske konferencije, jednog kantonalnog ministarstva, ministarstva Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, te predstavnik Agencije;
- dostavljanje utvrđene liste stručnjaka na usvajanje svim ministarstvima obrazovanja u BiH i nadležnom odjelu Brčko Distrikta BiH;

- imenovanje komisije stručnjaka, na osnovu prijedloga nadležnih obrazovnih vlasti u pogledu izbora stručnjaka s utvrđene liste stručnjaka;
- davanje preporuke nadležnim obrazovnim vlastima o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, na osnovu mišljenja komisije stručnjaka;
- postupak i rješenje o akreditaciji i licenciranju visokoškolskih ustanova koje donose ministarstvo Republike Srpske, kantonalna ministarstva i Brčko Distrikt BiH, u skladu s članom 48. alineja 1. ovog Zakona;
- ocjenjivanje usklađenosti rješenja o akreditaciji s normama i kriterijima iz člana 48. alineja 1. ovog Zakona i, u slučaju utvrđene neusklađenosti, davanje preporuke Upravnom odboru za preduzimanje daljnjih mjera, sve do mjere poništenja rješenja o akreditaciji. Žalbu na rješenje o poništenju rješenja o akreditaciji nadležne obrazovne vlasti podnose Upravnom odboru Agencije;
- vođenje državnog registra akreditiranih visokoškolskih ustanova;
- stalnu dostupnost na svojoj internet stranici liste akreditiranih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i njeno objavljivanje najmanje jednom godišnje u "Službenom glasniku BiH", a najmanje dva puta godišnje u trima visokotiražnim dnevnim novinama.

4.2. Forma i sadržaj diplome i dodatka diplomu

Član 50.

Agencija donosi uputstvo o formi i sadržaju diplome i dodatka diplome koju izdaju akreditirane visokoškolske ustanove.

4.3. Statut i tijela Agencije

Član 51.

Rad Agencije uređuje se statutom.

Saglasnost na statut Agencije daje Vijeće ministara BiH.

Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta rukovodi direktor.

Direktora i njegove zamjenike bira, nakon provedenog javnog konkursa, Vijeće ministara BiH.

Mandat direktora i njegovih zamjenika je četiri godine.

Direktor i zamjenici direktora ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Agencijom upravlja Upravni odbor koji ima deset članova.

Upravni odbor čine po tri člana iz sva tri konstitutivna naroda i jedan član iz reda ostalih.

Članove upravnog odbora Agencije bira Parlamentarna skupština BiH na mandat od tri godine s mogućnošću reizbora, pod uvjetom da se inicijalno imenovanje provede u fazama, tako da svake godine jedna trećina članova bude reizborna, ili ponovo imenovana.

Upravni odbor odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova pod uvjetom da takvu većinu čine najmanje dvije trećine glasova predstavnika svakog konstitutivnog naroda.

Upravni odbor čini najmanje 50% redovnih profesora univerziteta.

4.4. Finansiranje Agencije

Član 52.

Agencija se finansira iz budžeta institucija BiH i iz vlastitih prihoda.

DIO IV. AKADEMSKI STEPENI I DIPLOME**1. Dodjela akademskih stepena i diploma****Član 53.**

Akreditirana visokoškolska ustanova ovlaštena je da dodjeljuje akademske stepene i diplome navedene u njenom uvjerenju o akreditaciji.

Statut visokoškolske ustanove navodi akademske stepene i diplome koje ustanova dodjeljuje te uključuje i ovlaštenje da donosi akademska i druga pravila za dodjelu takvih stepena i diploma.

Stepen prvog ciklusa i drugi programi koji vode do diplome koje nudi javna visokoškolska ustanova ustrojeni su fleksibilno, tako da omoguću ulazak i izlazak u odgovarajućim fazama, s dodjelom kreditnih bodova i/ili kvalifikacija, zavisno od napretka koji je student ostvario.

U formuliranju pravila, javna visokoškolska ustanova osigurava poštivanje važećeg evropskog sistema prijenosa kreditnih bodova.

Osim ovoga, visokoškolska ustanova uživa slobodu organizacije svojih planova i programa, shema provjere znanja i ocjenjivanja, kroz pravila koja su transparentna, pravična i lako dostupna studentima.

Član 54.

Nadležni državni organi, te drugi organi i organizacije u Bosni i Hercegovini će, u svrhu zaposlenja ili javne funkcije, priznavati samo one akademske stepene i diplome koje izdaju akreditirane visokoškolske ustanove.

Dužnost akreditirane visokoškolske ustanove je da svakom licu, kojem dodijeli akademski stepen ili diplomu, izda diplomu i dodatak diplomi ovjeren pečatom visokoškolske ustanove.

Član 55.

Nakon što su dodijeljeni, akademski stepen ili diploma mogu se opozvati samo u posebnim okolnostima datim u pravilima sadržanim u statutu visokoškolske ustanove i na takvu odluku može se podnijeti žalba pred nadležnim sudom.

Ministarstvo civilnih poslova BiH može, u konsultacijama s drugim relevantnim vladinim tijelima, propisati, u formi pravila, obrazovne zahtjeve koji predstavljaju dodatak u odnosu na akademski stepen ili diplomu, za ulazak u bilo koju profesiju koja može biti regulirana drugim zakonom, ili u smislu bilo koje međunarodne konvencije ili sporazuma.

DIO V. ZAVRŠNE ODREDBE**1. Stečena naučna i stručna zvanja****Član 56.**

Lica koja su stekla određena naučna i stručna zvanja zadržavaju pravo njihovog korištenja u skladu s propisima prema kojima su ih stekli.

Lica iz stava 1. ovog člana mogu tražiti od visokoškolske ustanove na kojoj su stekli ta zvanja da im u postupku i pod uvjetima predviđenim statutom visokoškolske ustanove izda dokument (potvrdu ili diplomu) o ekvivalenciji prije stečenog akademskog naziva s novim akademskim nazivima. Lica iz stava 1. ovog člana imaju pravo i na izdavanje dodatka diplomi.

Doktorat nauka stečen prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog Zakona istovrsni su s doktoratima nauka stečenim prema ovom Zakonu, te lica koja su ih stekla imaju ista prava kao i lica koja su doktorat nauka stekla prema ovom Zakonu.

Član 57.

Lica izabrana u akademska zvanja koja ta zvanja imaju na dan stupanja na snagu ovog Zakona zadržavaju ta zvanja.

Ako ovaj Zakon ili propisi koji su važili prije njegovog stupanja na snagu za zatečena zvanja ili radna mjesta zahtijevaju reizbor ili izbor u više zvanje, reizbor ili postupak izbora u isto zvanje provest će se u roku koji predviđa propis prema kojem je izbor izvršen. Ako taj propis ne predviđa rok, izbor ili reizbor provest će se u roku predviđenom ovim Zakonom i računa se od dana njegovog stupanja na snagu. U svakom slučaju, reizbor ili izbor provest će se prema odredbama ovog Zakona.

Izbori u akademska zvanja započeti prema odredbama propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona završit će se prema tim propisima najkasnije u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

2. Prilagodavanje studija ovom Zakonu**Član 58.**

Visokoškolske ustanove počinju s prilagodavanjem studija ovom Zakonu danom njegovog stupanja na snagu. Ustrojavanje će se završiti i organizacija studija početi provoditi prema odredbama ovog Zakona u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu, od kada će se obavezno uvesti i ECTS sistem.

3. Pravo na završetak studija**Član 59.**

Studenti upisani na dodiplomski i postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog Zakona imaju pravo završiti studij prema nastavnom programu i uvjetima koji su važili prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajući stručni, odnosno naučni naziv prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Zakona.

Studenti kojima je na osnovu prijašnjih propisa odobrena tema za izradu doktorskog rada bez doktorskog studija imaju pravo odbrane doktorskog rada i sticanja doktorata nauka prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona.

Visokoškolske ustanove mogu ograničiti trajanje prava na završetak studija prema stavu 2. ovog člana na određeni broj godina, ali ne na manji broj godina od onoga koji je studentu ostao do završetka studija prema programu po kojem je počeo studij uvećan za dvije godine.

Nakon uvođenja studija prema ovom Zakonu, studenti iz stava 2. ovog člana koji ne završe studij prema starom studijskom planu i programu mogu studij nastaviti prema ovom Zakonu i na njemu zasnovanom nastavnom programu u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

4. Usklađivanje statuta i integracija univerziteta**Član 60.**

Visokoškolske ustanove uskladit će svoje statute i druge opće akte neophodne za usklađivanje organizacije s ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Članovi upravnih tijela, rektori i prorektori visokoškolskih ustanova, te dekani i prodekani fakulteta izabrani prije stupanja na snagu ovog Zakona ostaju na istoj dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani.

Integriranje visokoškolskih ustanova počinje danom stupanja na snagu ovog Zakona, a završit će se u roku od jedne godine od njegovog stupanja na snagu.

5. Prijlazni period za akreditaciju i licenciranje**Član 61.**

Stupanjem na snagu ovog Zakona, postojeće visokoškolske ustanove dobivaju privremenu akreditaciju od nadležne institucije. U privremenoj akreditaciji određuje se rok u kojem će se obaviti akreditacija svakog pojedinog programa koji se izučava na tim visokoškolskim ustanovama, a sve u skladu s kriterijima i procedurama za akreditaciju i standardima.

Akreditacija visokoškolskih ustanova bit će obavljena u periodu od najviše dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

6. Imenovanje vršioaca dužnosti i rok za donošenje propisa**Član 62.**

Vijeće ministara BiH će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona imenovati upravne odbore i vršioce dužnosti direktora CIP-a i Agencije.

Agencija će u roku od godinu dana donijeti propise iz svoje nadležnosti.

7. Usklađivanje drugih zakona**Član 63.**

Zakoni Republike Srpske i kantonalni zakoni iz oblasti visokog obrazovanja uskladit će se s odredbama ovog Zakona u periodu od šest mjeseci nakon njegovog stupanja na snagu.

Sva pitanja iz oblasti visokog obrazovanja koja nisu regulirana ovim Zakonom regulirat će se zakonima na nivou Republike Srpske i kantona.

8. Status viših škola**Član 64.**

Zakonom Republike Srpske i zakonima kantona riješit će se status dosadašnjih viših škola najkasnije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Studenti upisani na više škole i studijske odsjeke u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovog Zakona imaju pravo i obavezu završiti započeti studij po nastavnom planu i programu koji je važio u vrijeme njihovog upisa, u roku utvrđenom statutom tih ustanova.

9. Teološki fakulteti, visoke teološke škole i akademije**Član 65.**

Odredbe ovog Zakona ne odnose se na teološke fakultete, visoke teološke škole i akademije. Ove institucije mogu biti u sastavu univerziteta što se regulira posebnim ugovorom.

10. Stupanje na snagu**Član 66.**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH broj 94/07
30. jula 2007. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine
Beriz Belkić, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine
Ilija Filipović, s. r.

Temeljem članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 10. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 13. lipnja 2007. godine, i na 7. sjednici Doma naroda, održanoj 30. srpnja 2007. godine, usvojila je

OKVIRNI ZAKON**O VISOKOM OBRAZOVANJU
U BOSNI I HERCEGOVINI****DIO I. OPĆE ODREDBE****1. Cilj Zakona****Članak 1.**

Zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Zakon) utvrđuje se ustroj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, odgovornost nadležnih vlasti u ovome području, ustanovljavaju tijela za provedbu zakona i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine, te utvrđuje način osiguranja kvalitete u području visokog obrazovanja.

Članak 2.

U svrhu reforme visokog obrazovanja, ovaj Zakon ustanovljava temeljna načela i standarde za stjecanje visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, sukladno relevantnim odredbama Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (ETS No. 5, 1950) i njezinih protokola, Preporuci Komiteta ministara Vijeća Europe o priznavanju i ocjeni kvalitete privatnih visokoškolskih ustanova [R(97)1], Preporuci o pristupu visokom obrazovanju [R(98)3] i Preporuci o istraživačkoj zadaći sveučilišta [R(2000)8] te drugim relevantnim načelima međunarodno priznatih pravnih instrumenata, čija je država ugovornica i Bosna i Hercegovina, te sukladno Konvenciji Vijeća Europe/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u europskoj regiji (ETS No. 165, 1997).

Bosna i Hercegovina prihvaća europske strateške ciljeve u području visokog obrazovanja, izražene u Deklaraciji europskih ministara visokog obrazovanja iz Bologne (1999), kao i kasniji razvoj ove koncepcije.

Visoko obrazovanje je djelatnost od posebnog interesa za Bosnu i Hercegovinu.

1. Visoko obrazovanje: ciljevi i značenje**Članak 3.**

Ciljevi visokog obrazovanja su:

- ustanovljavati, razvijati, štiti i prenositi znanje i sposobnosti kroz nastavu i znanstvenoistraživački rad i time pridonositi razvoju sposobnosti pojedinaca i društva, i
- pružiti mogućnost građanima da, sukladno propisima, cijeloga života uživaju korist visokog obrazovanja.

Članak 4.

U smislu ovoga Zakona, termin "visoko obrazovanje" znači obrazovanje nakon srednje škole koje vodi do međunarodno priznatog stupnja visokog obrazovanja.

Visoko obrazovanje temelji se na:

- akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji sveučilišta;
- otvorenosti sveučilišta prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici;
- nedjeljivosti nastavnog rada i znanstvenog istraživanja, odnosno umjetničkog stvaralaštva;
- uvažavanju europskih humanističkih, demokratskih vrijednosti, te usklađivanju s europskim sustavom visokog obrazovanja;
- poštovanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- koncepciji cjeloživotnog obrazovanja;

- interakciji s društvenom zajednicom i obvezi sveučilišta da razviju društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice.

3. Ciklusi u visokom obrazovanju i europski sustav prijenosa bodova (u daljnjem tekstu međunarodna oznaka: ECTS)

Članak 5.

Visoko obrazovanje organizira se u tri ciklusa:

- prvi ciklus vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija [the degree of Bachelor] ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovitog studija nakon stjecanja svjedodžbe o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje s najmanje 180, odnosno 240 ECTS bodova,
- drugi ciklus vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60, odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbroju s prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova, i
- treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.

Jedan semestar studija nosi 30 ECTS bodova u svakom ciklusu.

Iz odredaba stavka 1. ovoga članka izuzima se studij medicinske skupine znanosti u prvom ciklusu, koji se vrednuje do 360 ECTS bodova.

4. Pravo na akademski naslov i zvanje

Članak 6.

Završetkom stupnja prvog ciklusa stječe se pravo na određeni akademski naslov, odnosno stručno zvanje u određenom području definirano Pravilnikom o korištenju akademskih naslova, te stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja.

Završetkom stupnja drugog ciklusa stječe se akademski naslov i zvanje magistra za određeno područje, što je definirano Pravilnikom o korištenju akademskih naslova, te stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja.

Završetkom stupnja trećeg ciklusa stječe se akademski naslov i znanstveno zvanje doktora znanosti za određeno područje, što je definirano Pravilnikom o korištenju akademskih naslova, te stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja.

Osim zvanja koja se dodjeljuju *honoris causa* (počasni doktorat znanosti), ne mogu se dodjeljivati nikakva druga zvanja koja nisu predviđena ovim Zakonom, odnosno Pravilnikom o korištenju akademskih naslova, te stjecanju znanstvenih i stručnih zvanja.

DIO II. VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

1. Pristup visokom obrazovanju

Članak 7.

Pristup visokom obrazovanju imaju svi oni koji su završili četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini.

Visokom obrazovanju, kojim se bave licencirane visokoškolske ustanove u Bosni i Hercegovini, pristup neće biti ograničen, izravno ili neizravno, prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi, kakve su: spol, rasa, seksualna orijentacija, tjelesni ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno podrijetlo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje, dob ili neki drugi status.

Članak 8.

Učenici koji su završili srednju školu u inozemstvu dokaz o završenoj školi, svjedodžbu ili diplomu, podnose na ocjenu nadležnoj instituciji, koja uzima u obzir kriterije i procedure za priznavanje stranih kvalifikacija, ustanovljene sukladno načelima Konvencije o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u europskoj regiji.

Priznat će se, u pravilu, svjedodžba ili diploma koja pokazuje razinu obrazovanja što se suštinski ne razlikuje od obrazovanja u Bosni i Hercegovini i koja nositelju daje pravo prijavljivanja na sveučilište ili pravo pristupa polaganju prijemnog ispita za sveučilište u danoj stranoj zemlji.

Članak 9.

Visoko se obrazovanje može stjecati redovito, izvanredno, učenjem na daljinu ili kombiniranjem ovih triju načina studiranja, onako kako je to predviđeno statutom visokoškolske ustanove.

2. Visokoškolske ustanove

Članak 10.

Visokoškolske ustanove u Bosni i Hercegovini su sveučilišta i visoke škole.

Termin "sveučilište":

- ograničen je na visokoškolske ustanove koje se bave i nastavnim i istraživačkim radom, koje nude akademske stupnjeve sva tri ciklusa, s ciljevima koji uključuju unapređenje znanja, misli i školstva u Bosni i Hercegovini, obrazovni, kulturni, društveni i gospodarski razvoj Bosne i Hercegovine, promoviranje demokratskog građanskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada;

- odnosi se na visokoškolsku ustanovu koja realizira najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri znanstvena područja – prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti, društvene znanosti i humanističke znanosti.

Termin "visoka škola":

- ograničen je na visokoškolsku ustanovu koja je akreditirana za davanje diploma i stupnja prvog ciklusa, s ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, gospodarski i kulturni razvoj Bosne i Hercegovine i promoviranje demokratskog građanskog društva, te postizanja visokih standarda nastave i učenja;
- odnosi se na visokoškolsku ustanovu koja realizira najmanje jedan studijski program iz jednog znanstvenog područja i ispunjava druge uvjete sukladne zakonu.

Članak 11.

Ne može se uskratiti ili ograničiti sloboda visokoškolskim ustanovama da:

- inoviraju načine za stjecanje visokog obrazovanja unutar svojih licencija i
- nude studijske programe za stjecanje vještina potrebnih ili korisnih za ostvarivanje ciljeva visokog obrazovanja.

3. Statut visokoškolske ustanove

Članak 12.

Statut je temeljni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuju pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti ustanove.

Statut donosi senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.

Statut svake visokoškolske ustanove mora biti usuglašen s ovim Zakonom.

4. Tijela sveučilišta i visoke škole**Članak 13.**

Tijela sveučilišta su:

- upravni odbor,
- senat,
- rektor.

Sveučilište može imati organizacijske jedinice, kakve su fakulteti, akademije, visoke škole ili znanstveni instituti, koje izvode nastavni, znanstvenoistraživački i umjetnički rad u jednom ili više obrazovnih i znanstvenih područja.

Ustroj i nadležnosti organizacijskih jedinica bliže se utvrđuju statutom sveučilišta.

Tijela visoke škole su:

- upravni odbor,
- senat,
- ravnatelj.

5. Upravni odbor**Članak 14.**

Odgovornost za poslovanje licencirane javne visokoškolske ustanove nosi upravni odbor sveučilišta ili visoke škole (u daljnjem tekstu: upravni odbor).

Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom sveučilišta, a osobito:

- daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove te donosi opći akt o unutarnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta i druge opće akte, sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- donosi odluku o osnivanju drugih pravnih osoba, sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- utvrđuje planove financiranja i razvoja;
- na prijedlog senata visokoškolske ustanove, donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove;
- donosi financijski plan i usvaja godišnji obračun;
- usmjerava, nadzire i ocjenjuje rad rektora ili ravnatelja u domeni financijskog poslovanja;
- rješava pitanja odnosa s osnivačem;
- odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- odlučuje o prigovoru zaposlenika na odluke tijela visokoškolske ustanove koja su u prvom stupnju odlučivala o pravima, obvezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- najmanje jedanput godišnje, osnivaču podnosi izvješće o poslovanju visokoškolske ustanove;
- obavlja i druge poslove sukladno zakonu, aktu o osnivanju i statutu visokoškolske ustanove.

Članak 15.

Upravni odbor ima između sedam i jedanaest članova, od kojih najmanje jednu trećinu imenuje osnivač, a ostale imenuje senat te visokoškolske ustanove sukladno statutu.

Senat sveučilišta imenuje i razrješuje članove upravnog odbora na mandat od četiri godine, prema javnoj i transparentnoj proceduri javnog natječaja.

6. Senat visokoškolske ustanove**Članak 16.**

Odgovornost za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi ima senat, kao najviše akademsko tijelo koje čine predstavnici akademskog osoblja i studenata.

Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebice:

- odlučuje o pitanjima nastavne, znanstvene, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
- donosi statut visokoškolske ustanove uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora;
- donosi opće akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- donosi nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, poslijediplomskog i doktorskog studija;
- bira rektora i prorektora sveučilišta, odnosno ravnatelja visoke škole;
- bira akademsko osoblje na prijedlog znanstveno-nastavnog vijeća, odnosno znanstveno-istraživačkog vijeća organizacijske jedinice;
- imenuje povjerenstva u postupku stjecanja doktorata znanosti;
- dodjeljuje počasna zvanja *profesor emeritus* te počasni doktor znanosti;
- daje inicijativu upravnom odboru za organiziranje i ukidanje fakulteta i drugih organizacijskih jedinica na sveučilištu;
- obavlja i druge poslove sukladno zakonima i statutu visokoškolske ustanove.

Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacijskih jedinica, kao i drugih tijela visokoškolske ustanove i zastupničkih tijela studenata.

Najmanje 15 % članova senata su studenti - zastupnici studenata iz svakog ciklusa.

Broj članova, sastav i način rada senata utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.

7. Rektor sveučilišta i ravnatelj visoke škole**Članak 17.**

Sveučilištem upravlja rektor, a visokom školom ravnatelj, sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

Rektor sveučilišta, odnosno ravnatelj visoke škole, za svoj rad u domeni akademskih pitanja odgovara senatu, a u domeni poslovanja upravnom odboru.

Rektor sveučilišta, odnosno ravnatelj visoke škole, obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a osobito:

- zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
- organizira i upravlja radom sveučilišta, odnosno visoke škole i odgovoran je za zakonitost rada;
- donosi pojedinačne akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- predlaže opće akte sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove;
- predlaže tijelima visokoškolske ustanove mjere za unapređenje rada;

- predlaže upravnom odboru mjere za učinkovito i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- predlaže osnove planova rada i razvoja visokoškolske ustanove;
- predlaže upravnom odboru unutarnji ustroj i sistematizaciju radnih mjesta;
- provodi odluke upravnog odbora i drugih tijela visokoškolske ustanove;
- odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- odlučuje o pravima, obvezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- upravnom odboru podnosi izvješće o financijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
- naredbodavac je za izvršenje financijskog plana;
- sudjeluje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;
- obavlja i druge poslove sukladno zakonu i statutu visokoškolske ustanove.

Članak 18.

Rektora javnog sveučilišta bira senat, na temelju javnog natječaja.

Za rektora može biti izabran nastavnik u znanstvenonastavnom zvanju redovitog profesora koji ispunjava uvjete za to zvanje na sveučilištu na kojem se prijavljuje.

Ravnatelja javne visoke škole bira senat, na temelju javnog natječaja.

Za ravnatelja javne visoke škole može biti birana osoba koja ispunjava uvjete za nastavnika te visoke škole.

Rektor, odnosno ravnatelj, bira se na mandat od četiri godine i može biti ponovno izabran.

8. Pravni subjektivitet i institucionalna autonomija

Članak 19.

Osim ako zakonom nije drukčije propisano, svaka licencirana javna visokoškolska ustanova, bilo sveučilište ili visoka škola, ima puni pravni subjektivitet u svezi s onim pitanjima koja su predmetom ovoga Zakona, uključujući i ovlasti za:

- raspolaganje i upravljanje zemljištem i zgradama koje su u njezinom vlasništvu, sukladno primjenjivim zakonima;
- primanje i upravljanje sredstvima iz bilo kojeg zakonitog izvora;
- određivanje i ubiranje školarine i drugih naknada sukladno zakonu;
- upošljavanje osoblja;
- sklapanje ugovora za robe i usluge;
- ustrojavanje pravnih odnosa sa studentima;
- osnivanje komercijalnih poduzeća za obrazovne i istraživačke svrhe;
- sklapanje sporazuma s drugim visokoškolskim institucijama u Bosni i Hercegovini i inozemstvu;
- sklapanje ugovornih odnosa s gospodarskim subjektima o javno-privatnom partnerstvu;

- druge ovlasti nužne za učinkovito obavljanje svojih dužnosti.

Sva novčana sredstva dobivena iz proračuna, vlastiti prihodi, naplaćene školarine i novčana sredstva iz drugih izvora pripadaju visokoškolskoj ustanovi i troše se sukladno zakonu, statutu i usvojenom financijskom planu.

Članak 20.

Statut visokoškolske ustanove predviđa organizacijsku strukturu unutar ustanove što je čine jedinice koje mogu biti fakulteti, instituti, centri, akademije ili škole.

S ciljem promoviranja i osiguranja integracije akademskog, financijskog i prostornog planiranja i razvoja ustanove, godinu dana nakon stupanja na snagu ovoga Zakona takve jedinice neće imati pravni subjektivitet neovisno o ustanovi. U prijelaznom razdoblju, od stupnja na snagu ovoga Zakona, fakulteti koji već imaju status pravne osobe, sukladno sadašnjim propisima, taj status mogu zadržati, ali ne mogu stvarati financijske obveze izvan naznačenog prijelaznog razdoblja.

S ciljem promoviranja inicijative jedinica, statutom se ustanove precizira na koji način i u kojem omjeru jedinice imaju akademske i financijske ovlasti i preuzimaju odgovornost unutar ustanove. Statutom se reguliraju pitanja u svezi s otvaranjem trezorskog podračuna organizacijske jedinice, način nastupanja organizacijskih jedinica na tržištu, način raspolaganja novčanim sredstvima koja se ostvare na tržištu, donacijama ili na drugi način izvan proračunskog financiranja.

Članak 21.

Visokoškolske ustanove uživaju slobodu u nastavnom i znanstvenoistraživačkom radu unutar svojih licencija, bez miješanja tijela javne vlasti.

Posebnim se zakonom reguliraju pitanja znanstvenoistraživačkog rada.

Znanstvenoistraživački rad na visokoškolskim ustanovama može se sufinancirati iz sredstava proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH, sukladno važećim propisima na državnoj razini.

Članak 22.

Visokoškolske ustanove, sukladno odredbama ovoga Zakona, imaju pravo:

- izabrati svoja upravna i vodeća tijela i odrediti im mandat;
- urediti svoje strukture i aktivnosti vlastitim pravilima, sukladno ovome Zakonu, drugim važećim zakonima i svojim statutima;
- izabrati nastavno i drugo osoblje;
- primati studente i odrediti metode nastave i provjere znanja studenata;
- samostalno razvijati i primjenjivati nastavne planove i programe i istraživačke projekte;
- unutar raspoloživih financijskih sredstava, izabrati predmete koji će se predavati;
- na sveučilištima dodjeljivati zvanja profesorima i drugom osoblju;
- odrediti za službeni jezik, ili službene jezike, jedan ili više jezika konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.

Članak 23.

Objekti licenciranih visokoškolskih ustanova su nepovredivi.

Bez odobrenja rektora sveučilišta, ravnatelja visoke škole ili osobe koju su oni ovlastili, policija i druga tijela nadležna za kazneni progon i sprečavanje kaznenih djela nemaju pristup sveučilištu ili visokoj školi.

Iznimno, s ciljem sprečavanja kaznenog djela ili zaustavljanja počinjenja kaznenog djela, mogu se poduzeti nužne mjere, s tim da se o poduzetim radnjama odmah obavijesti uprava sveučilišta, odnosno visoke škole.

9. Prava i obveze akademskog osoblja

Članak 24.

Svaka visokoškolska ustanova će u svoj statut ili ekvivalentni temeljni dokument unijeti i to da akademsko osoblje uživa slobodu, unutar zakona, ispitivanja i testiranja stečenog znanja i da nudi nove ideje i kontroverzna ili nepopularna mišljenja, a da se time ne izlaže opasnosti od gubitka posla ili bilo koje druge povlastice koju eventualno uživa u visokoškolskoj ustanovi.

Pravo akademskog osoblja visokoškolskih ustanova na slobodu govora može biti ograničeno samo zakonom.

Članak 25.

Statut svake javne visokoškolske ustanove i temeljni dokument svake privatne visokoškolske ustanove, kao uvjet za akreditaciju, sadrži i odredbe koje:

- osiguravaju osoblju slobodu organiziranja i okupljanja sukladno zakonu;
- štite osoblje od diskriminacije prema bilo kojoj osnovi, kakve su: spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno podrijetlo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status.

Članak 26.

Akademsko osoblje visokoškolskih ustanova ima pravo objavljivati rezultate svojeg istraživačkog rada, sukladno pravilima sveučilišta u svezi s uživanjem prava na intelektualnu imovinu u korist sveučilišta i poštujući prava trećih osoba.

10. Akademska zvanja

Članak 27.

Visokoškolske ustanove dodjeljuju akademska zvanja, koja mogu biti nastavna, znanstvenonastavna ili umjetnička.

Sveučilište dodjeljuje znanstvenonastavna i umjetnička zvanja, i to:

- redoviti profesor
- izvanredni profesor
- docent
- lektor
- viši asistent
- asistent

Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:

- profesor visoke škole
- predavač visoke škole
- asistent

11. Izbor akademskog osoblja

Članak 28.

Minimalni uvjeti za izbor akademskog osoblja u znanstvenonastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- asistent: odgovarajući sveučilišni stupanj s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- viši asistent: stupanj drugog ciklusa (magisterij);
- lektor: stupanj drugog ciklusa (magisterij);
- docent: znanstveni stupanj doktora u danom području, najmanje tri znanstvena rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti;
- izvanredni profesor: provedeno najmanje jedno izborno razdoblje u zvanju docenta, te najmanje pet objavljenih znanstvenih radova u priznatim publikacijama, objavljena knjiga i originalni stručni uspjeh, kao što je projekt, patent ili originalna metoda, sve nakon izbora u zvanje docenta, mentorstvo kandidata za stupanj drugog ciklusa;
- redoviti profesor: provedeno najmanje jedno izborno razdoblje u zvanju izvanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knjige, najmanje osam objavljenih znanstvenih radova u priznatim publikacijama, sve nakon stjecanja zvanja izvanrednog profesora, te uspješno mentorstvo kandidata za stupanj drugog i trećeg ciklusa.

Članak 29.

Minimalni uvjeti za izbor u umjetničkonastavna zvanja, u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na sveučilištu ako je za nastavni predmet od osobitog značaja umjetnički kriterij, su:

- asistent: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- viši asistent: završen stupanj drugog ciklusa, odnosno stupanj prvog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva;
- docent: završen stupanj najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu;
- izvanredni profesor: završen stupanj najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućem polju umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu;
- redoviti profesor: završen stupanj najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra.

Članak 30.

Minimalni uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su:

- asistent: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- predavač visoke škole: završen stupanj drugog ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
- profesor visoke škole: završen stupanj trećeg ciklusa i pokazana nastavna sposobnost.

Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koja imaju zvanja redovitog profesora, izvanrednog profesora i docenta, birane na sveučilištima.

Članak 31.

Minimalni uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:

- asistent: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 8 ili 3,5;
- predavač visoke škole: završen stupanj najmanje prvog ciklusa, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost;
- profesor visoke škole: završen stupanj prvog ciklusa, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.

Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koje imaju izbor na umjetničkonnastavnim predmetima na sveučilištima.

Članak 32.

Za izbor u isto ili više zvanje u obzir se uzimaju samo objavljeni radovi, knjige i rezultati vlastitih istraživanja u primjeni, projekti, te mentorstva, odnosno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva u vremenu od posljednjeg izbora.

Članak 33.

Razdoblje na koje se bira akademsko osoblje na sveučilištu je:

- asistent na razdoblje od četiri godine, bez mogućnosti reizbora;
- viši asistent na razdoblje od pet godina, s mogućnošću ponovnog izbora isključivo ako postigne stupanj trećeg ciklusa;
- lektor na razdoblje od pet godina, bez mogućnosti reizbora;
- docent na razdoblje od pet godina, s mogućnošću ponovnog izbora;
- izvanredni profesor na razdoblje od šest godina, s mogućnošću ponovnog izbora;
- redoviti profesor trajno.

Redoviti profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Razdoblje na koje se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:

- asistent na razdoblje od četiri godine, bez mogućnosti reizbora;
- predavač visoke škole na razdoblje od pet godina, s mogućnošću ponovnog izbora;
- profesor visoke škole trajno.

Akademsko osoblje zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom na određeno vrijeme, i to na razdoblje na koje je izabran. Nakon isteka tog razdoblja, visokoškolska ustanova dužna je zaključiti novi ugovor o radu sa svakim članom akademskog osoblja koji je izabran u isto ili više akademsko zvanje.

Članak 34.

Izbor akademskog osoblja u svim se slučajevima provodi javnim natječajem, sukladno kriterijima određenim zakonom, statutom visokoškolske ustanove i općeprihvaćenim standardima u danoj struci.

Članak 35.

Zaštita prava akademskog i drugog osoblja visokoškolskih ustanova ostvaruje se sukladno statutu i drugim aktima visokoškolske ustanove. Protiv konačne odluke visokoškolske ustanove može se pokrenuti spor pred nadležnim sudom.

12. Prava i obveze studenata

Članak 36.

Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu stupaju u ugovorni odnos s tom ustanovom.

Studenti imaju sljedeća prava, koja mogu biti dodatno razrađena statutom ustanove:

- pohađati sva predavanja, seminare i druge oblike nastave organizirane u sklopu njihovih predmeta, sukladno njihovom položaju i ovisno o mogućnostima i drugim oblicima organizirane nastave;
- koristiti knjižnice i druge usluge za studente što se nalaze u ustanovi;
- sudjelovati na izborima za studentska mjesta u studentskim zastupničkim i drugim tijelima ustanovljenim sukladno statutu ustanove, i
- pravo na priznavanje i prijenos bodova između akreditiranih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini.

Članak 37.

Studenti upisani na sveučilište ili visoku školu obvezni su:

- pridržavati se pravila koje je uspostavila ustanova;
- ukazivati dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata;
- ukazivati dužnu i punu pažnju svojem studiju i sudjelovati u akademskim aktivnostima.

Članak 38.

Statut ili ekvivalentni temeljni dokument svake visokoškolske ustanove sadrži odredbe koje:

- osiguravaju studentima slobodu da, sukladno zakonu, ispituju i testiraju stečena znanja i da nude nove ideje te kontroverzna i nepopularna mišljenja, a time se ne izlažu opasnosti od gubitka svojeg statusa ili bilo koje druge povlastice koju eventualno uživaju u ustanovi;
- osiguravaju studentima, sukladno zakonu, slobodu govora, organiziranja i okupljanja;
- štite studente od diskriminacije prema bilo kojoj osnovi, kakve su: spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno podrijetlo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status;
- pružaju pravedne i nepristrane mehanizme za rješavanje stegovnih pitanja koje se tiču studenata.

Članak 39.

Studenti imaju pravo iznijeti svoja viđenja glede kvalitete nastave ili drugih usluga ustanove, a statut sadrži odredbe za pravedno rješavanje takvih pritužbi.

Okolnosti pod kojima studenti mogu biti ispisani iz akademskih ili stegovnih razloga, kao i žalbene procedure, razrađene su statutom ustanove.

Studenti imaju pravo pobiti pred nadležnim sudom sve konačne odluke visokoškolske ustanove iz stavka 2. ovoga članka koje se na njih odnose.

Članak 40.

Statut ili drugi temeljni dokument visokoškolske ustanove predviđa uspostavu studentskog zastupničkog tijela.

Zastupničko tijelo zastupa interese studenata i daje doprinos društvenim, kulturnim, akademskim ili fizičko-rekreativnim potrebama studenata, na temelju demokratskih načela i sukladno zakonu.

Studentska zastupnička tijela mogu osnovati asocijaciju studentskih zastupničkih tijela u Bosni i Hercegovini, putem koje ostvaruju članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

Članak 41.

Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i dobivanjem stupnja za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše sljedeću godinu studija ili ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obveze studenta.

Status redovitog studenta može prestati i ako visokoškolska ustanova izrekne takvu stegovnu mjeru. Status redovitog studenta prestaje i kada redoviti student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uvjete za upis u višu studijsku godinu.

DIO III. INSTITUCIJE U PODRUČJU VISOKOG OBRAZOVANJA

1. Ministarstvo civilnih poslova BiH

Članak 42.

Ministarstvo civilnih poslova BiH odgovorno je za provedbu ovoga Zakona i za:

- koordinaciju i razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, uz konzultacije s drugim nadležnim ministarstvima;
- promoviranje integracije nastavnog i istraživačkog rada i poticanje istraživačkih programa na sveučilištima;
- promoviranje mobilnosti studenata i osoblja u području visokog obrazovanja u Europi i svijetu;
- promoviranje veza između visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i visokoškolskih ustanova u regiji i svijetu;
- promoviranje jednakih mogućnosti pristupa visokom obrazovanju, stručnom razvoju i obuci, cjeloživotnom učenju i svim drugim aspektima visokog obrazovanja;
- podržavanje i poticanje jačih veza između sektora visokog obrazovanja, industrije, gospodarstva i društva.

2. Rektorska konferencija Bosne i Hercegovine

Članak 43.

Sporazumom sveučilišta uspostavlja se Rektorska konferencija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Rektorska konferencija).

Rektorska konferencija utvrđuje i zastupa zajedničke interese sveučilišta u Bosni i Hercegovini te ostvaruje suradnju s obrazovnim institucijama u Bosni i Hercegovini.

Punopravni članovi rektorske konferencije mogu biti rektori licenciranih i akreditiranih sveučilišta u Bosni i Hercegovini.

Rektorska konferencija financira se iz doprinosa članova Rektorske konferencije te iz drugih prihoda koje ostvari.

Rektorska konferencija djeluje i kao savjetodavno tijelo za provođenje reforme visokog obrazovanja.

Rektorska konferencija donosi odluke konsenzusom.

3. Centar za informiranje i priznavanje dokumenata

Članak 44.

Ovim se Zakonom osniva Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: CIP).

CIP je samostalna upravna organizacija, a nadležan je za informiranje i poslove priznavanja u području visokog obrazovanja u sklopu Konvencije o priznavanju diploma u visokom obrazovanju (u daljnjem tekstu: Lisabonska konvencija).

Članak 45.

CIP je nadležan za:

- informiranje i priznavanje u području visokog obrazovanja;
- koordiniranje i međunarodnu razmjenu akademskog osoblja, studenata i programa u području visokog obrazovanja;
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim projektima u području visokog obrazovanja iz svoje nadležnosti;
- posredstvom međunarodne mreže centara za informiranje (mreže ENIC/NARIC) pruža informacije visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini u svezi sa stranim visokoškolskim ustanovama i programima, kao osnovu za priznavanje stupnja i diploma za daljnje školovanje na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini i predstavlja Bosnu i Hercegovinu u tim mrežama;
- daje obavijesti i mišljenja o stranim stupnjevima i diplomama u Bosni i Hercegovini u svrhu nastavka školovanja na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini;
- daje savjete i informacije o pitanjima iz svojeg djelokruga stranama sa zakonitim interesom;
- sukladno Lisabonskoj konvenciji i njezinim pratećim dokumentima, donosi preporuke ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH o priznavanju diploma stečenih izvan Bosne i Hercegovine radi zaposlenja, nastavka obrazovanja i ostvarivanja drugih prava koja proistječu iz stečene kvalifikacije.

Članak 46.

Rad CIP-a uređuje se statutom.

Suglasnost na statut CIP-a daje Vijeće ministara BiH.

CIP-om ravna ravnatelj kojeg, nakon provedenog javnog natječaja, imenuje Upravni odbor CIP-a. Ravnatelj se imenuje na mandat od četiri godine.

CIP-om upravlja Upravni odbor koji ima sedam članova. Vijeće ministara BiH bira Upravni odbor nakon provedenog javnog natječaja na temelju pariteta. U Upravni odbor biraju se po dva predstavnika svakog konstitutivnog naroda i jedan predstavnik nacionalnih manjina.

Članovi Upravnog odbora CIP-a biraju se na mandat od tri godine, s mogućnošću reizbora, pod uvjetom da se inicijalno imenovanje provede u fazama, tako da svake godine jedna trećina članova bude reizborna ili iznova imenovana.

Upravni odbor odlučuje većinom glasova od ukupnog broja članova, pod uvjetom da takvu većinu čini po jedan glas predstavnika svakog konstitutivnog naroda.

CIP se financira iz proračuna institucija BiH.

4. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete

Članak 47.

Ovim se Zakonom osniva Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete (u daljnjem tekstu: Agencija).

Agencija je samostalna upravna organizacija.

Članak 48.

Agencija je nadležna za:

- utvrđivanje jasnih, transparentnih i pristupačnih kriterija za akreditaciju visokoškolskih ustanova i donošenje normi kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja;
- utvrđivanje kriterija za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka koji ocjenjuju i obavljaju reviziju kvalitete te daju preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova;
- davanje preporuka o kriterijima i standardima ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH za osnivanje i zatvaranje visokoškolskih ustanova, te za prestrukturiranje studijskih programa;
- davanje preporuka o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa;
- davanje preporuke o najnižim školarinama za sve studente na akreditiranim visokoškolskim ustanovama, radi usklađivanja najnižih školarina u cijeloj Bosni i Hercegovini;
- davanje savjeta o politici rada i razvoja ministarstvu Republike Srpske, kantonalnim ministarstvima i Brčko Distriktu BiH;
- davanje savjeta i informacija o pitanjima iz svoje nadležnosti zainteresiranim strankama;
- utvrđivanje standarda kvalitete, analiziranje kvalitete, davanje preporuka radi otklanjanja nedostataka kvalitete studija i visokoškolskih ustanova;
- predstavljanje Bosne i Hercegovine u međunarodnim organizacijama za kvalitetu u visokom obrazovanju;
- predlaganje općih smjernica i kriterija na temelju kojih se iz proračuna institucija BiH mogu dodjeljivati sredstva visokoškolskim ustanovama za znanstvenoistraživački rad;
- donošenje pravilnika i drugih akata iz svoje nadležnosti.

4.1. Akreditiranje visokoškolskih ustanova

Članak 49.

U akreditiranju je Agencija nadležna za:

- raspisivanje javnog natječaja za izbor domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvalitete te davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa (u daljnjem tekstu: stručnjaci);
- osnivanje povjerenstva za utvrđivanje liste stručnjaka koji udovoljavaju kriterijima iz članka 48. alineja 2. ovoga Zakona. Povjerenstvo ima pet članova, a čini ga po jedan predstavnik: Rektorske konferencije, jednog kantonalnog ministarstva, ministarstva Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, te predstavnik Agencije;

- dostavu utvrđene liste stručnjaka na usvajanje svim ministarstvima obrazovanja u Bosni i Hercegovini i nadležnom odjelu Brčko Distrikta BiH;
- imenovanje stručnog povjerenstva, na temelju prijedloga nadležnih obrazovnih vlasti glede izbora stručnjaka s utvrđene liste stručnjaka;
- davanje preporuke nadležnim obrazovnim vlastima o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, na temelju mišljenja stručnog povjerenstva;
- postupak i rješenje o akreditaciji i licenciranju visokoškolskih ustanova koje donose ministarstvo Republike Srpske, kantonalna ministarstva i Brčko Distrikt BiH, sukladno članku 48. alineja 1. ovoga Zakona;
- ocjenu usklađenosti rješenja o akreditaciji s normama i kriterijima iz članka 48. alineja 1. ovoga Zakona te u slučaju utvrđene neusklađenosti, davanje preporuke Upravnom odboru za poduzimanje daljnjih mjera, sve do mjere poništenja rješenja o akreditaciji. Žalbu na rješenje o poništenju rješenja o akreditaciji nadležne obrazovne vlasti podnose Upravnom odboru Agencije;
- vođenje državnog registra akreditiranih visokoškolskih ustanova;
- stalnu dostupnost na svojoj internetskoj stranici liste akreditiranih visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini i njezinu objavu najmanje jednom godišnje u "Službenom glasniku BiH", a najmanje dva puta godišnje u trima visokotiražnim dnevnim novinama.

4.2. Oblik i sadržaj diplome i dodatka diplomi

Članak 50.

Agencija donosi nalog o obliku i sadržaju diplome i dodatka diplome koje izdaju akreditirane visokoškolske ustanove.

4.3. Statut i tijela Agencije

Članak 51.

Rad Agencije uređuje se statutom.

Suglasnost na statut Agencije daje Vijeće ministara BiH.

Agencijom za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete ravnatelj.

Ravnatelj i njegove zamjenike bira, nakon provedenog javnog natječaja, Vijeće ministara BiH.

Mandat ravnatelja i njegovih zamjenika je četiri godine.

Ravnatelj i zamjenici ravnatelja ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Agencijom upravlja Upravni odbor koji ima deset članova.

Upravni odbor čine po tri člana iz sva tri konstitutivna naroda i jedan član iz reda ostalih.

Članove Upravnog odbora Agencije bira Parlamentarna skupština BiH na mandat od tri godine, s mogućnošću reizbora, pod uvjetom da se inicijalno imenovanje provede u fazama, tako da svake godine jedna trećina članova bude reizborna ili iznova imenovana.

Upravni odbor odlučuje većinom glasova od ukupnoga broja članova, pod uvjetom da takvu većinu čine najmanje dvije trećine glasova zastupnika svakog konstitutivnog naroda.

Upravni odbor čini najmanje 50 % redovitih profesora sveučilišta.

4.4. Financiranje Agencije

Članak 52.

Agencija se financira iz proračuna institucija BiH i iz vlastitih prihoda.

DIO IV. AKADEMSKI STUPNJEVI I DIPLOME

1. Dodjela akademskih stupnjeva i diploma

Članak 53.

Akreditirana visokoškolska ustanova ovlaštena je dodjeljivati akademske stupnjeve i diplome navedene u njezinom uvjerenju o akreditaciji.

Statut visokoškolske ustanove navodi akademske stupnjeve i diplome koje ustanova dodjeljuje te uključuje i ovlast za donošenje akademskih i drugih pravila za dodjelu takvih stupnjeva i diploma.

Stupanj prvog ciklusa i drugi programi koji vode do diplome što je nudi javna visokoškolska ustanova fleksibilno su ustrojeni, tako da omoguće ulazak i izlazak u odgovarajućim fazama uz dodjelu kreditnih bodova i/ili kvalifikacija, ovisno o napretku koji je student ostvario.

U formuliranju pravila, javna visokoškolska ustanova osigurava poštivanje važećeg europskog sustava prijenosa kreditnih bodova.

Osim ovoga, visokoškolska ustanova uživa slobodu organiziranja svojih planova i programa, shema za provjeru znanja i ocjenjivanje, kroz pravila koja su transparentna, pravedna i lako dostupna studentima.

Članak 54.

Nadležna državna tijela, te druga tijela i organizacije u Bosni i Hercegovini će, u svrhu uposlenja ili javne funkcije, priznavati samo one akademske stupnjeve i diplome koje izdaju akreditirane visokoškolske ustanove.

Dužnost akreditirane visokoškolske ustanove je da svakoj osobi kojoj dodijeli akademski stupanj ili diplomu, izda diplomu i dodatak diplomu ovjerene pečatom visokoškolske ustanove.

Članak 55.

Nakon što su dodijeljeni, akademski stupanj ili diploma mogu se opozvati samo u posebnim okolnostima danim u pravilima, sadržanim u statutu visokoškolske ustanove, i na takvu se odluku može podnijeti žalba pred nadležnim sudom.

Ministarstvo civilnih poslova BiH može, u konzultacijama s drugim relevantnim vladinim tijelima, propisati, u obliku pravila, obrazovne zahtjeve koji predstavljaju dodatak u odnosu na akademski stupanj ili diplomu za ulazak u bilo koju profesiju, koja može biti regulirana drugim zakonom ili u smislu bilo koje međunarodne konvencije ili sporazuma.

DIO V. ZAKLJUČNE ODREDBE

1. Stečena znanstvena i stručna zvanja

Članak 56.

Osobe koje su stekle određena znanstvena i stručna zvanja zadržavaju pravo njihova korištenja sukladno propisima prema kojima su ih stekli.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu od visokoškolske ustanove na kojoj su stekli ta zvanja tražiti da im u postupku i pod uvjetima predviđenim statutom visokoškolske ustanove izda dokument (potvrdu ili diplomu) o ekvivalenciji ranije stečenog akademskog naziva s novim akademskim nazivima. Osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo i na izdavanje dodatka diplomu.

Doktorat znanosti stečen prema propisima što su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga Zakona istovrsni su s doktoratima znanosti stečenim prema ovome Zakonu, te osobe

koje su ih stekle imaju ista prava kao i osobe koje su doktorat znanosti stekle prema ovome Zakonu.

Članak 57.

Osobe izabrane u akademska zvanja koje ta zvanja imaju na dan stupanja na snagu ovoga Zakona ih zadržavaju.

Ukoliko ovaj Zakon ili propisi koji su važili prije njegovog stupanja na snagu za zatečena zvanja ili radna mjesta zahtijevaju reizbor ili izbor u više zvanje, reizbor ili postupak izbora u isto zvanje provest će se u roku predviđom propisom prema kojemu je izbor proveden. Ako taj propis ne predviđa rok, izbor ili reizbor provest će se u roku predviđenom ovim Zakonom, a računa se od dana njegovog stupanja na snagu. U svakom slučaju, reizbor ili izbor provest će se prema odredbama ovoga Zakona.

Izbori u akademska zvanja započeti prema odredbama propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona okončat će se prema tim propisima, najkasnije u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

2. Prilagodba studija ovome Zakonu

Članak 58.

Visokoškolske ustanove počinju prilagodbu studija ovome Zakonu danom njegova stupanja na snagu. Dovođenje ustrojavanja i organiziranja studija početak će provoditi prema odredbama ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana njegova stupanja na snagu, od kada će se obvezno uvesti i ECTS sustav.

3. Pravo na završetak studija

Članak 59.

Studenti upisani na dodiplomski i poslijediplomski studij na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju pravo završiti studij prema nastavnom programu i uvjetima koji su važili pri upisu u prvu godinu studija i steći odgovarajući stručni, odnosno znanstveni naziv prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Studenti kojima je na temelju prijašnjih propisa odobrena tema za izradu doktorskog rada bez doktorskog studija, imaju pravo na obranu doktorskog rada i stjecanje doktorata znanosti prema propisima koji su važili do stupanja na snagu ovoga Zakona.

Visokoškolske ustanove mogu ograničiti trajanje prava na završetak studija prema stavku 2. ovoga članka na određeni broj godina, ali ne na manji broj godina od onoga koji je studentu ostao do završetka studija prema programu po kojemu je započeo studij, uvećan za dvije godine.

Nakon uvođenja studija prema ovome Zakonu, studenti iz stavka 2. ovoga članka koji ne završe studij prema starom studijskom planu i programu mogu ga nastaviti prema ovome Zakonu i na njemu utemeljenom nastavnom programu, sukladno statutu visokoškolske ustanove.

4. Uskladjivanje statuta i integracija sveučilišta

Članak 60.

Visokoškolske ustanove uskladit će svoje statute i druge opće akte potrebne za prilagodbu ustroja ovome Zakonu u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Članovi upravnih tijela, rektori i prorektori visokoškolskih ustanova, te dekani i prodekani fakulteta izabrani prije stupanja na snagu ovoga Zakona, ostaju na istoj dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani.

Integriranje visokoškolskih ustanova započinje danom stupanja na snagu ovoga Zakona, a završit će se u roku od jedne godine od njegovog stupanja na snagu.

5. Prijelazno razdoblje za akreditiranje i licenciranje

Članak 61.

Postojeće visokoškolske ustanove stupanjem na snagu ovoga Zakona dobivaju privremenu akreditaciju od nadležne institucije. Privremenom akreditacijom određuje se rok u kojem će se obaviti akreditiranje svakog pojedinog programa što se izučava na tim visokoškolskim ustanovama, a sve u skladu s kriterijima i procedurama za akreditiranje i standardima.

Akreditacija visokoškolskih ustanova obaviti će se u razdoblju od najviše dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

6. Imenovanje vršitelja dužnosti i rok za donošenje propisa

Članak 62.

Vijeće ministara BiH će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona imenovati upravne odbore i vršitelje dužnosti ravnatelja CIP-a i Agencije.

Agencija će u roku od godinu dana donijeti propise iz svoje nadležnosti.

7. Usklađivanje drugih zakona

Članak 63.

Zakoni Republike Srpske i kantonalni zakoni u području visokog obrazovanja uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u razdoblju od šest mjeseci nakon njegovog stupanja na snagu.

Sva pitanja iz područja visokog obrazovanja koja nisu regulirana ovim Zakonom regulirat će se zakonima na razini Republike Srpske i kantona.

8. Status viših škola

Članak 64.

Zakonom Republike Srpske i kantonalnim zakonima riješiti će se status dosadašnjih viših škola, najkasnije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Studenti upisani na više škole i studijske odsjeke u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovoga Zakona imaju pravo i obvezu završiti započeti studij po nastavnom planu i programu koji je važio u vrijeme njihova upisa, u roku utvrđenom statutom tih ustanova.

9. Teološki fakulteti, visoke teološke škole i akademije

Članak 65.

Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na teološke fakultete, visoke teološke škole i akademije. Ove institucije mogu biti u sastavu sveučilišta, što se regulira posebnim ugovorom.

10. Stupanje na snagu

Članak 66.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH broj 94/07
30. srpnja 2007. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine
Beriz Belkić, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine
Piija Filipović, v. r.

Na osnovu člana IV 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 10. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 13. juna 2007. godine,

i na 7. sjednici Doma naroda, održanoj 30. jula 2007. godine, usvojila je

ОКВИРНИ ЗАКОН О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

ДИО I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ**1. Циљ Закона**

Члан 1.

Законом о високом образовању у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: Закон) утврђује се организација високог образовања у Босни и Херцеговини, одговорност надлежних власти у овој области, установљавају органи за спровођење закона и међународних обавеза Босне и Херцеговине, те начин обезбјеђивања квалитета у области високог образовања.

Члан 2.

У сврху реформе високог образовања, овај Закон установљава основне принципе и стандарде за стицање високог образовања у Босни и Херцеговини, у складу са релевантним одредбама Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (ETS No. 5, 1950) и њених протокола, Препоруком Комитета министара Савјета Европе о признавању и оцјени квалитета приватних високошколских установа [R(97)1], Препоруком о приступу високом образовању [R(98)3] и Препоруком о истраживачком задатку универзитета [R(2000)8] и другим релевантним принципима међународнопризнатих правних инструмената чија је држава уговорница и Босна и Херцеговина, те у складу са Конвенцијом Савјета Европе/UNESCO-а о признавању квалификација у високом образовању у европском региону (ETS No. 165, 1997).

Босна и Херцеговина прихвата европске стратешке циљеве у области високог образовања, изражене у Декларацији европских министара високог образовања из Болоње (1999), као и каснији развој овог концепта.

Високо образовање је дјелатност од посебног интереса за Босну и Херцеговину.

2. Високо образовање: циљеви и значај

Члан 3.

Циљеви високог образовања су да се:

- установе, развијају, штите и преносе знања и способности кроз наставу и научноистраживачки рад и тиме доприноси развоју способности појединаца и друштва,
- пружи могућност грађанима да, у складу са прописима, уживају корист високог образовања цијели живот.

Члан 4.

У смислу овог Закона, термин "високо образовање" значи образовање након средње школе које води до међународнопризнатог степена високог образовања.

Високо образовање заснива се на:

- академским слободама, академској самоуправи и аутономији универзитета;
- отворености универзитета према јавности, грађанима и локалној заједници;
- недјелјивости наставног рада и научног истраживања, односно умјетничког стваралаштва;
- уважавању европских хуманистичких и демократских вриједности, те усклађивању са европским системом високог образовања;